

"DE CAP A NADAL: tot és pressa... i el cor?"

CULTURA DE LA MORT I CULTURA DE LA VIDA

* La cultura de la mort, tot i semblar contradicció, neix d'una societat del benestar, que redimensiona la mort a partir de la brutalitat de la caiguda de les grans ideologies (2a. Guerra mundial, genocidis...):

. la mort es fa tabú en la cultura... o s'amaga com inexistent o un mal menor, o bé es sacralitza fins a l'exageració dels neo satanismes (món ocultista, entorn i estètica de diversos conjunts de música.

. amb tot segueix essent la sortida a molts conflictes, tot emmascarant-se d'un llenguatge dolcificador ...

- conflictes col·lectius: *mals col·laterals, mal menor, víctimes civils (mai "assassinats"), càstig exemplar (pena de mort, o bombardeigs indiscriminats)...*

- conflictes personals: *eutanàsia, mort digna, mort dolça, supressió de l'embaràs, conflicte psicològic, al·lusió als drets individuals, qualitat de vida (en el cas de supressió de discapacitats).*

... d'alguna manera, occident a après a posar-se uns guants higiènics a l'hora de tocar la mort.

. la mort es fa especialment punyent, però, en un medi on s'han banalitzat i negat moltes de les fonts de sentit davant el final de la vida:

- pèrdua de sentit religiós (horitzó d'eternitat, confiança en Déu, sentit de transcendència...)

- magnificació de l'èxit i la bellesa, en frontal contrast amb la decrepitud i el fracàs vital que comporta la mort.

Tot plegat va conduint la persona immersa en la cultura de la mort a la recerca constant d'anestèsics vitals, a mantenir-se en la superfície davant de tot plantejament i a

viure el moment present amb una intensitat esgotadora, ja que res dona perspectiva i tot es fugaç. Això va conduint mica en mica a un sense sentit que podria ésser irreparable.

*** La cultura de la vida és el contrapès lògic com a resposta a la cultura de la mort. No resignada a la lectura fracassada de la cultura de la mort, la cultura de la vida fa una aposta incondicional per tota defensa de vida:**

- la vida té sentit en si mateixa.
- tot grau de vida conté tot el necessari per ser plenament reconeguda com a vida de dret i dignitat, per tant de respecte.
- defensar la vida és defensar qualsevol de les seves condicions (física, psíquica, emotiva, ambiental...)
- fer arribar les condicions de benestar a tota persona (naixement de nombrosos voluntariats, eclosió de les ONG, l'emergència del concepte de benestar social...)

Aquesta cultura de la vida, nascuda com a contrapès de l'anterior, i, en el seu lògic afany apologètic, pot arribar a descuidar la dimensió de sentit de la pròpia vida: defensar les coses en si mateixes sense projectar-les també pot abocar la persona a un cert carrer sense sortida...

- . quan hom s'adona que malgrat tot, fins i tot on hi condicions per protegir la vida, hi ha sofriments que destrossen les persones.
- . quan malgrat l'eufòria vitalista, la mort segueix present en l'horitzó de la persona.

En el fons, les dues cultures són filles d'un desencís VITAL (interior) que ha buscat sortida en el GAUDI (exterior). En la seva arrel, són filles de la POR.

CULTURA DE LA POR

* La cultura de la por potser és l'autèntic rostre que s'amaga darrera la brutalitat de la cultura de la mort: brutalitat, fredor, duresa, superficialitat i individualisme potser són l'estratègia de defensa d'una por a la pròpia PERSONA, COLLECTIU I PENSAMENT... l'home i la dona occidentals, si ens aturem una mica a fons, quedarem perplexos d'on podem arribar en dos pols ben oposats:

- . la troballa més alta de justícia humana fins l'actualitat, els Drets Humans i el Benestar Social.

. la injustícia més despietada per tal de mantenir en exclusiva aquestes troballes.

* Aquesta perplexitat, sense horitzons només te dues sortides lògiques:

. **l'auto destrucció** (ja ho han fet altres cultures al llarg de la història).

. **revestir la perplexitat a través de les formes i el llenguatge** (el que fins ara hem anomenat la cultura de la mort).

Mantenir una actitud solament combativa contra aquesta cultura, sense entrar en l'arrel de la por, ni buscar mitjans per superar-la des de dins, és tan sols perpetuar-la i abocar-se amb ella al sense sentit, possiblement el pitjor patiment del cor humà.

LA CULTURA DE L'ESPERANÇA

Des de Jesús i de l'Evangeli hi ha tres camins que van afaïçonant les persones i poden ser un correctiu al moment present, i una pista de creixement humà i cristià. Són les tradicionals virtuts teologals: la FE, l'ESPERANÇA i l'AMOR.

* **La fe** obre l'horitzó de la persona més enllà d'una realitat que encara no és plena i que sovint fracassa en els seus intents. Porta al sentit de gratitud pel que hom a rebut, fa la persona confiada fins en les foscos, és un tast de la plenitud a la que la humanitat està cridada.

. Sola, però, la fe pot abstrure la persona de la realitat present, que tard o d'hora l'anirà colpit, o colpirà les persones que l'envolten. Vivint solament l'actitud de fe hom podria caure en un conformisme poc fraternal, poc convençut que Jesús ja ha sembrat el Regne i que, aquest, està cridat a donar fruit ara i aquí (paràbola dels Talents)

* **L'amor**, com a virtut teologal fa present el Regne ara i aquí, en la realitat més concreta: és veure amb els ulls de Déu el món que ens envolta; continuar amb les pròpies mans l'obra de la Creació; és la Paraula de Déu encoratjadora...

. Aquesta virtut tota sola pot abocar a una nova desolació: adonar-se que no tenim prou forces per construir amb les pròpies mans el Regne que voldríem... que la realitat ara i aquí, segueix essent imperfecte (santa i pecadora alhora) malgrat ser estimada i donar-hi la pròpia vida.

* **L'esperança** és precisament la virtut que estableix un flux de vida entre la fe i l'amor (la "*germana petita*" com l'anomenava Charles Peguy):

- . moguda per la força de la plenitud que ve de Déu (la fe), s'acosta amb tendresa al món (l'amor)... tendresa, perquè precisament l'actitud de l'esperança sap la fragilitat de la persona humana,
- . i des d'aquesta tendresa, potenciant tots els fruits de bondat, projecta el món cap a Déu, de qui rebrà la plenitud i el goig.

DE CAP A NADAL

Aquesta lectura del nostre moment present no deu tenir res de nou dins la història. Deu ser com un cicle que cada temps va repetint. Amb tot no pas com un cercle tancat, sinó com una espiral, que a cada volta va guanyant una mica d'alçada.

* Nadal és la resposta de Déu a aquest cicle, el qual la persona sola difícilment pot remuntar:

El Déu transcendent, el Déu de la fe d'Israel, travessa l'horitzó de la fe i es fa carn en la més concreta i crua realitat... però sempre com una resposta a l'esperança:

- Nadal és el Regne present, que esperona a fer camí cap a la plenitud... precisament l'Evangeli de Joan comença amb el pròleg que resumeix el misteri de l'Encarnació i després, immediatament Jesús comença un llarg camí cap a la glorificació de la creu i la resurrecció.
- Nadal és la humanitat renovada des de dins, però com un do del Déu de la vida.
- Jesús assumeix la condició dels pecadors per treure'ls de la seva perplexitat (la nit del món s'ha fet dia).
- En el reconeixement a Jesús hi el reconeixement de tota vida humana (*pastors, mags d'orient...*). La vàlua i la qualitat de la vida humana no depèn dels seus embolcalls, sinó del do de Déu que habita en ella.
- La vida te sentit pel que és i pel que està cridada a ser (*Simeó i la profetessa Anna*). Nadal és judici (davant Jesús no hi cap la indiferència) i alhora crida.
- El misteri de l'Encarnació, el Nadal abraça tots els racons de la existència, fins i tots aquells més dolorosos i foscos (*el despreci a Betlem, matança dels innocents, fugida a Egipte...*).

"TOT ES PRESSA...I EL COR?": PISTES PER A FER CRÉIXER UNA CULTURA DE L'ESPERANÇA.

* Nadal és un Misteri en la nit: l'hora de la fosca i el silenci on els petits signes llueixen amb especial intensitat (l'estrella, el cant dels àngels, l'actitud de repòs dels pastors, la intimitat de l'entrada de Jesús en la vida de Maria i de Josep...)

. Llegim el món i la vida amb una actitud reposada... ens cal saber "perdre" temps. Saber buscar respostes, signes d'esperança, no els tenim pas tots en tot moment.

. Valorem les petites creixences... són les que arribaran a fer-se grans. Jesús serà una "senyera combatuda", però per Nadal és un nen que necessita de tots.

. Els millors testimonis sovint no s'embolcallen de grans paraules, sinó de petits gestos, però constants, expressió de l'autenticitat de l'esperança que vivim.

* Nadal posa al descobert l'esperança dels qui el viuen: *l'alegria dels àngels i els pastors, la ràbia d'Herodes, la recerca dels mags, l'egoisme de l'hostaler, la fortalesa de Maria i de Josep...*

. Hem de ser profetes, certament, i el profeta denuncia el pecat del món present, però sobretot, un cop ha esbroçat la injustícia, mostra els signes de bondat, de bellesa, de sentit que té el moment present... no podem eradicar el mal sense sembrar o ajudar a créixer la bondat: en la persona no hi poden quedar buits. AQUESTA ÉS POSSIBLEMENT LA CLAU DE LA CULTURA DE L'ESPERANÇA:

"Trauré de vosaltres aquest cor de pedra que teniu i us en posaré un de carn".

És un bon mestre de la cultura de l'esperança el profeta Isaïes, on la denúncia, el consol, l'amenaça i la crida a la santedat es van entrelaçant com una bella melodia a moltes veus ben harmonitzades.

PISTES PER A LA PREGÀRIA PERSONAL

* A partir de quina "cultura" llegeixo la realitat i la meua pròpia vida?

* Quins sentiments vull que desvetlli en mi el misteri d'aquest Nadal que s'acosta?

* En què poden créixer la meua esperança?, en quins àmbits de la meua vida personal o del meu entorn hi projecto poca esperança?